

The background of the page features the national flags of China and Russia. The Chinese flag, with its red field and five golden stars, is on the left. The Russian flag, with its horizontal stripes of white, blue, and red, is on the right. A white rectangular box is superimposed over the flags, containing the date, title, and author information. The box is decorated with grey L-shaped corner brackets on the top-left and bottom-right corners.

27.03.2023

Hvor langt vil Xi gå for at redde sin "ven" Putin?

Både Xi og Putin kunne tage gode ting med fra topmødet i Moskva.

Skrevet af

Jacob Kaarsbo

📞 +4525123486

✉️ jacob@thinkeuropa.dk

Det skortede ikke på pomp og pragt, da de to erklærede venner og præsidenter for henholdsvis Kina og Rusland, Xi Jinping og Vladimir Putin, holdt topmøde i Moskva i denne uge. Storladne scener, mange store ord og ikke mindst store fotomuligheder.

Topmødets kælderkolde resultater står dog ikke mål med hverken den megen pomp, pragt og store ord, men scenerne og fotomulighederne sender vigtige signaler. De signaler var klart vigtigere end resultaterne.

Hvad er det egentlig, vi kan udlede af topmødet?

Storebror og lillebror

Kigger vi på bundlinjen, står det klart, at Kina er storebror i forholdet. Bagtæppet er, at krigen i Ukraine ingenlunde er Kinas kop the. Det har kinesiske diplomater berettet om. De ser Putin som en uregerlig lillebror, der har handlet aldeles uklogt i Ukraine.

Det siges, at USA's tidligere præsident Harry Truman engang sagde om Nicaraguas daværende stærke mand Anastasio Somoza: *"Sure, he's a bastard, but he's our bastard"*.

Citatet indrammer sandsynligvis den herskende stemning om Putin i Beijing. Putin er et fjols, en bandit, men alternativerne er værre.

Netop det, at Putin har handlet uklogt, giver Xi mulighed for at presse Putin. Putin er i store problemer både militært og økonomisk. Det ved Xi, og derfor er det yderst fordelagtige handelsaftaler, Kina har fået med hjem. De cementerer, at Rusland fremover vil være Kinas reservoir af billig energi, mens Rusland for deres sparepenge vil være helt og holdent afhængig af at importere ikke mindst kinesisk højteknologi.

Meget sigende blev der i dagene op til topmødet selv fra Putin personligt lagt i kakkelovnen til en aftale om en russisk naturgasrørledning fra Sibirien til Kina, det såkaldte Power of Siberia-projekt. Det er et russisk prestigeprojekt, der skulle opveje tabet gassalg til Europa.

Men parterne blev ikke enige om Power of Siberia. Det skyldes sandsynligvis, at Kina vil have naturgas til en så lav pris, at en rørledning knapt vil være rentabel.

Det var et stort kinesisk slagnummer, at Putin gik med til, at russisk udenrigshandel fremover skal afregnes i kinesiske yuan, fremfor i rubler eller dollars. Det kan vise sig

at være en næsten gratis omgang. Her er Indien et eksempel. Russisk olieeksport til Indien er mangedoblet det seneste år, men det er usandsynligt, Indien vil gå med til at betale den i ærkefjenden Kinas møntfod. Vil Rusland så lukke for oliesalget til Indien? Det vil hellere ikke ske. Så på bundlinjen kommer den "aftale" næppe til at ændre ret meget.

Lillebror har dog en trumf

Skønt det helt klart er Xi, der er storebror i forholdet, vil det være fejlagtigt at tro, at Putin blot må føje sig. Til syvende og sidst ved Putin godt, at hans egen og hans regimes overlevelse er hans store trumfkort. Kina frygter alternativerne til Putin, for eksempel et mere nationalistisk og dermed også Kina-fjendtligt Rusland, et mere vestligt orienteret Rusland eller en russisk føderation med opløsning i randområderne. De tre muligheder får det til at risle koldt ned ad ryggen på Xi og hans folk.

Putin ved givetvis, at han bliver set som en "bastard", men også en nødvendig en af slagsen. Der er næppe tvivl om, at han ikke viger tilbage for at spille selv ultimative trumfkort. Derfor er det også klart, at Putin står styrket efter topmødet. For ham var signalerne ultra-vigtige.

Putin tiltalt for krigsforbrydelser

Så sent som i fredags udstedte Den Internationale Straffedomstol i Haag arrestordre mod Putin for krigsforbrydelser. Det er kun anden gang i historien, at en siddende statsleder bliver tiltalt af domstolen, og første gang det sker for et permanent medlem af FN's Sikkerhedsråd. Den første var Sudans tidligere præsident Omar al-Bashir.

Arrestordren fører næppe til, at Putin ender på anklagebænken i Haag foreløbig. Alligevel er det et ekstremt vigtigt tidspunkt for Putin at kunne fremvise Xi som ven. Straffedomstolen har 123 medlemslande heraf næsten hele Latinamerika og godt to tredjedele af Afrika.

De har alle en forpligtelse til at anholde Putin, hvis han sætter fod der. Med et storladent topmøde og en invitation til at besøge Kina giver verdens næststørste magt Putin det blå stempel. Det er et signal til de lande, der står på vippen i forhold til krigsforbrydertilitalen.

┌ Kina som global fredsmægler

Topmødet havde også til formål at sætte spot på Kinas rolle som global fredsmægler. For blot et par uger siden lancerede Kina sin fredsplan og ganske som manuskriptet foreskrev, kunne Putin ved topmødet hilse den velkommen som et "godt udgangspunkt for at løse konflikten". Teksten indeholder præcis den tvetydighed, der gør den til et godt udgangspunkt for Putin.

Den kinesiske tekst kommer ikke til at skabe fred i Ukraine, men det vigtigste for både Xi og Putin er at sparke skylden for krigen over på Ukraine og Vesten. Xi ved, at Putin ikke kan acceptere en tekst, der antyder, Rusland skulle opgive de fire annekterede provinser i Ukraine. Xi ved også, at Ukraine ikke accepterer en tekst, der antyder, Ukraine skulle afstå de fire provinser helt eller delvis. Så for nærværende er ligningen uløselig. I det lys er det fint at kunne fremvise en fredsplan i håb om at påvirke den globale opinion.

For kun et par uger siden lykkedes det Kina at få Mellemøstens to ærkefjender, Iran og Saudi-Arabien, til at indgå en aftale, hvor de blandt andet genopretter diplomatiske forbindelser. Selv om international og dansk presse har givet meget spaltepads til Kinas rolle, skal aftalen næppe ses som et udtryk for en særlig kinesisk evne. Det er snarere udtryk for, at de to ærkefjender kan se en interesse i en spæd tilnærmelse. De grundlæggende brudflader mellem Saudi-Arabien og Iran er der ikke ændret på, men også her er signalet vigtigere end det reelle indhold.

┌ Men intet "partnerskab uden grænser"

Xi og Putin er enige om, at Vesten er fjenden, og at de står sammen om at underminere den, som de ser det, amerikansk dominerede verdensorden. Ved deres seneste topmøde i februar 2022 lancerede de under stor fanfare "partnerskab uden grænser". Selv om der også var stor fanfare denne gang, er "partnerskab uden grænser" forsvundet fra sluterklæringen. Det er ikke en tilfældighed. Der er grænser for partnerskabet, og de er blevet tydeliggjort af krigen i Ukraine.

Topmødet viser, at Kina er villig til at strække sig langt for at stille sig bag Putin. Enhver forestilling om "neutralitet" er illusorisk. Også efter topmødet er det store spørgsmål, hvor langt Xi vil gå, hvis det kommer til at skulle redde Putin, uanset om han er "ven" eller "nødvendig bastard"?